

SLOVENSKÁ REPUBLIKA

UZNESENIE

Ústavného súdu Slovenskej republiky

III. ÚS 545/2013-18

Ústavný súd Slovenskej republiky na neverejnom zasadnutí senátu 5. novembra 2013 predbežne prerokoval sťažnosť obchodnej spoločnosti L., a. s., B., a obchodnej spoločnosti L., s. r. o., B., zastúpených obchodnou spoločnosťou F., s. r. o., B., v mene ktorej koná konateľ a advokát doc. JUDr. B. F., PhD., vo veci namietaného porušenia ich základného práva vlastniť majetok podľa čl. 20 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky, základného práva na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky, práva na spravodlivé súdne konanie podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd a práva na ochranu majetku podľa čl. 1 Dodatkového protokolu k Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd postupom Krajského súdu v Trenčíne a jeho uznesením č. k. 4 Co/445/2013-278 z 30. júla 2013 a takto

r o z h o d o l :

Sťažnosť obchodnej spoločnosti L., a. s., a obchodnej spoločnosti L., s. r. o., o d m i e t a pre neprípustnosť.

O d ô v o d n e n i e :

I.

Ústavnému súdu Slovenskej republiky (ďalej len „ústavný súd“) bola 15. októbra 2013 doručená sťažnosť obchodnej spoločnosti L., a. s., B., a obchodnej spoločnosti L., s. r. o., B. (ďalej len „sťažovateľky“), vo veci namietaného porušenia ich základného práva vlastniť majetok podľa čl. 20 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky (ďalej len „ústava“), základného práva na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 ústavy, práva na spravodlivé súdne konanie podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd (ďalej len „dohovor“) a práva na ochranu majetku podľa čl. 1 Dodatkového protokolu k Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd (ďalej len „dodatkový protokol“) postupom Krajského súdu v Trenčíne (ďalej len „krajský súd“) a jeho uznesením č. k. 4 Co/445/2013-278 z 30. júla 2013.

Zo sťažnosti a z príloh k nej pripojených vyplýva, že sťažovateľky (navrhovateľky) si v konaní vedenom Okresným súdom Bánovce nad Bebravou (ďalej len „okresný súd“) pod sp. zn. 6 C/26/2012 uplatnili náhradu majetkovej škody a nemajetkovej ujmy proti Slovenskej republike, Ministerstvu spravodlivosti Slovenskej republiky (ďalej len „odporca“). Okresný súd uznesením č. k. 6 C/26/2012-256 z 11. júna 2013 zamietol návrh odporcu na uloženie povinnosti sťažovateľkám zložiť preddavok na trovy konania v zmysle § 141a Občianskeho súdneho poriadku (ďalej aj „OSP“), čo odôvodnil tým, že podľa § 141a ods. 1 štvrtej vety OSP nemožno zastaviť konanie v prípade, *„keď odporca nemá povinnosť zložiť preddavok, pretože jeho majetkové pomery ako dlžníka nemožno usporiadať podľa osobitného predpisu o konkurznom konaní. Súd v takomto prípade nemá zákonný podklad na zastavenie konania.“* Proti tomuto rozhodnutiu okresného súdu podal odporca odvolanie. Krajský súd uznesením č. k. 4 Co/445/2013-278 z 30. júla 2013 napadnuté rozhodnutie súdu prvého stupňa zrušil a vec mu vrátil na ďalšie konanie.

Sťažovateľky v sťažnosti vyjadrili svoj nesúhlas s takýmto postupom krajského súdu, pretože podľa ich názoru proti rozhodnutiu okresného súdu nebolo možné podať odvolanie

s ohľadom na § 202 ods. 3 písm. q) OSP, ktorý jasne ustanovuje, že odvolanie nie je prípustné proti uzneseniu, ktorým sa rozhodlo o povinnosti zložiť preddavok na trovy konania podľa § 141a OSP. Hoci krajský súd nedisponoval právomocou vecne rozhodovať o podanom odvolaní, prípustnosť odvolania proti uzneseniu okresného súdu odvodil z § 202 ods. 3 písm. q) OSP „*a contrario*“, s čím sťažovateľky nesúhlasia. Podľa ich názoru „*akékoľvek rozhodovanie okresného súdu podľa § 141a OSP je rozhodovaním o povinnosti zložiť preddavok na trovy konania. Ak súd rozhodne o povinnosti zložiť preddavok na trovy konania tak, že návrh odporcu zamietne, pretože povinnosť nebude chcieť uložiť, stále pôjde o rozhodovanie o povinnosti zložiť preddavok na trovy konania podľa § 141a, a teda odvolanie proti takémuto rozhodnutie nebude podľa § 202 ods. 3 písm. q) OSP prípustné. Akýkoľvek iný záver je účelovou dezinterpretáciou práva.*“. Takýto postup by preto viedol k „*bezodôvodnej favorizácii jednej zo strán – odporcu – ktorého primárnym záujmom je vyvolanie sankcie ultima ratio – zastavenie súdneho konania pre nesplnenie povinnosti zložiť preddavok na trovy konania*“.

Sťažovateľky v petite navrhli, aby ústavný súd vydal nález, ktorým vysloví, že postupom krajského súdu a jeho uznesením č. k. 4 Co/445/2013-278 z 30. júla 2013 boli porušené ich základné práva podľa čl. 20 ods. 1 a čl. 46 ods. 1 ústavy a práva podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru a čl. 1 dodatkového protokolu. Sťažovateľky zároveň navrhli, aby ústavný súd napadnuté rozhodnutie krajského súdu zrušil a aby sťažovateľkám priznal finančné zadosťučinenie, ako aj náhradu trov konania.

II.

Podľa čl. 127 ods. 1 ústavy ústavný súd rozhoduje o sťažnostiach fyzických osôb alebo právnických osôb, ak namietajú porušenie svojich základných práv alebo slobôd, alebo ľudských práv a základných slobôd vyplývajúcich z medzinárodnej zmluvy, ktorú Slovenská republika ratifikovala a bola vyhlásená spôsobom ustanoveným zákonom, ak o ochrane týchto práv a slobôd nerozhoduje iný súd.

Ústavný súd podľa ustanovenia § 25 ods. 1 zákona Národnej rady Slovenskej republiky č. 38/1993 Z. z. o organizácii Ústavného súdu Slovenskej republiky, o konaní pred ním a o postavení jeho sudcov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o ústavnom súde“) každý návrh predbežne prerokuje na neverejnom zasadnutí bez prítomnosti navrhovateľa.

Pri predbežnom prerokovaní každého návrhu ústavný súd skúma, či dôvody uvedené v ustanovení § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde nebránia jeho prijatiu na ďalšie konanie. Podľa tohto ustanovenia návrhy vo veciach, na prerokovanie ktorých nemá ústavný súd právomoc, návrhy, ktoré nemajú náležitosti predpísané zákonom, neprípustné návrhy alebo návrhy podané niekým zjavne neoprávneným, ako aj návrhy podané oneskorene môže ústavný súd na predbežnom prerokovaní odmietnuť uznesením bez ústneho pojednávania. Ústavný súd môže odmietnuť aj návrh, ktorý je zjavne neopodstatnený.

Predmetom sťažnosti je námietka porušenia základných práv sťažovateľiek podľa čl. 20 ods. 1 a čl. 46 ods. 1 ústavy a práv podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru a čl. 1 dodatkového protokolu postupom krajského súdu a jeho uznesením č. k. 4 Co/445/2013-278 z 30. júla 2013.

Hoci sťažovateľky v sťažnosti deklarovali, že v ich prípade „je splnená formálna podmienka upravená ust. § 53 ods. 1 zákona č. 38/1993 Z. z.“, ústavný súd zistil, že ochrany svojich práv sa okrem jemu zaslanej sťažnosti domáhajú aj podaním dovolania proti napadnutému rozhodnutiu krajského súdu.

Vzhľadom na skutočnosť, že dovolacie konanie ešte nie je skončené, musela byť sťažnosť sťažovateľiek odmietnutá pre jej predčasnosť, pretože o ochrane označených práv, ktorých porušenie namietajú, bude vo vzťahu ku krajskému súdu rozhodovať Najvyšší súd Slovenskej republiky (ďalej len „najvyšší súd“) ako súd dovolací. Súbežné podanie dovolania a sťažnosti ústavnému súdu navodzuje situáciu, keď uvedený princíp subsidiarity síce vylučuje právomoc ústavného súdu, ale iba do rozhodnutia najvyššieho súdu o dovolaní. Tejto situácii zodpovedá aplikácia § 53 ods. 1 zákona o ústavnom súde, podľa

ktorého je sťažnosť neprípustná, ak sťažovateľ nevyčerpal opravné prostriedky alebo iné právne prostriedky, ktoré mu zákon na ochranu jeho základných práv alebo slobôd účinne poskytuje.

Ústavný súd preto zaujal názor (podobne napr. III. ÚS 109/2010, III. ÚS 114/2010, III. ÚS 199/2010), že v prípade podania mimoriadneho opravného prostriedku (dovolania) a súbežne podanej sťažnosti ústavnému súdu je sťažnosť považovaná za prípustnú až po rozhodnutí o dovolaní.

Ústavný súd sa v daných okolnostiach musel zaoberať aj úvahou, aké dôsledky bude mať pre sťažovateľky prípadné posúdenie dovolania najvyšším súdom ako dovolania neprípustného. Pre tento prípad ústavný súd majúci na zreteli účel základného práva na súdnu ochranu zaručeného čl. 46 ods. 1 ústavy a práva na spravodlivé súdne konanie zaručeného čl. 6 ods. 1 dohovoru konštatuje, že v prípade procesného rozhodnutia najvyššieho súdu o dovolaní bude sťažovateľkám lehota na podanie sťažnosti ústavnému súdu považovaná za zachovanú aj vo vzťahu k predchádzajúcemu právoplatnému rozhodnutiu krajského súdu (porovnaj tiež rozsudok Európskeho súdu pre ľudské práva z 12. novembra 2002 vo veci Zvolský a Zvolská verus Česká republika, sťažnosť č. 46129/99, body 51, 53 a 54). A contrario potom platí, že v prípade vecného posúdenia a rozhodnutia najvyšším súdom o dovolaní budú mať sťažovateľky k dispozícii už iba podanie sťažnosti ústavnému súdu, čo sa týka tohto rozhodnutia, za obvyklých podmienok.

Vzhľadom na uvedené skutočnosti sa ústavný súd podanou sťažnosťou meritórne nezaoberal, ale podľa zásady ratio temporis ju vo vzťahu ku krajskému súdu odmietol ako neprípustnú pre predčasnosť podľa § 53 ods. 1 v spojení s § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde.

P o u č e n i e : Proti tomuto rozhodnutiu nemožno podať opravný prostriedok.

V Košiciach 5. novembra 2013